

NOV

Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk

Jaarverslag 2011

Vereniging Nederlandse
Organisaties Vrijwilligerswerk

Vastgesteld door de Algemene Ledenvergadering op 21 juni 2012

Inhoudsopgave

Wat is Vereniging NOV?.....	4
Prioriteiten van beleid	4
1. Collectieve belangenbehartiging	5
2. Interne binding en netwerken.....	6
3. Kwaliteit en professionalisering.....	10
4. Versterken van lokale infrastructuur.....	11
5. Vrijwilligerswerk en de overheid	11
6. Imagoversterking	12
7. Verzelfstandiging Vereniging NOV	14
8. Verenigingszaken.....	14
9. Samenvattend.....	16
Bijlage	18

Wat is Vereniging NOV?

Ruim vijf miljoen Nederlanders doen vrijwilligerswerk. Van hun onbetaalde activiteiten profiteert de hele samenleving. Wie zich vrijwillig inzet, verdient dan ook professionele belangstelling en ondersteuning. Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk (Vereniging NOV) zorgt ervoor dat vrijwillige inzet de aandacht krijgt die nodig is.

Vereniging NOV is dé brancheorganisatie binnen het vrijwilligerswerk en bestaat uit ongeveer 350 organisaties die met of voor vrijwilligers werken. NOV is uniek, dat wil zeggen de enige organisatie in Nederland die zich namens haar leden richt op versterking van het vrijwilligerswerk. De leden van Vereniging NOV zijn grofweg in twee categorieën te verdelen. Organisaties waar de uitvoering van het vrijwilligerswerk plaatsvindt en organisaties die in dit proces een ondersteunende rol hebben.

Kerntaken van de Vereniging NOV zijn:

- Optreden als belangenbehartiger, woordvoerder en lobbyist van het vrijwilligerswerk. NOV is een actieve gesprekspartner van politiek, overheid en wetenschap, die zowel gevraagd als ongevraagd advies geeft.
- Verstevenigen van het draagvlak van zowel de sector als de vereniging. NOV initieert en ondersteunt netwerken voor leden om kennis en ervaringen uit te wisselen en samenwerkingsprojecten te ontwikkelen.
- Versterken van het imago en de kwaliteit van vrijwilligerswerk. NOV streeft naar een grotere maatschappelijke erkenning van het vrijwilligerswerk en leent haar naam aan tal van vernieuwende initiatieven.

De hoofdlijnen van het beleid van Vereniging NOV liggen vast in het document Beleidskader en Prioriteiten voor de periode 2008 - 2011 (zie www.nov.nl). In dit jaarverslag wordt de uitvoering ervan gedurende het kalenderjaar 2011 inhoudelijk beschreven en toegelicht.

Prioriteiten van beleid

Binnen de kerntaken die bij de brancheorganisatie te onderscheiden zijn, te weten belangenbehartiging, versteveniging draagvlak vereniging en versterken imago vrijwilligerswerk, is een zevental prioriteiten benoemd. Deze raken de kern van het vrijwilligerswerk en zijn veelal gericht op de beïnvloeding van het beleid van verschillende overheden en op de samenwerking met andere maatschappelijke partijen. Deze prioriteiten van beleid 2008-2011 zijn:

1. collectieve belangenbehartiging;
2. interne binding en netwerken;
3. kwaliteit en professionalisering;
4. versterking van lokale ondersteuningsstructuur;
5. vrijwilligerswerk als instrument van de overheid;
6. imagoversterking;
7. verzelfstandiging NOV.

Een bijzonder evenement in het laatste jaar van deze beleidsperiode was de viering van het Europees Jaar van het Vrijwilligerswerk (EJV 2011) met op 20 oktober het NOV-congres 'Samen sterk voor Vrijwilligerswerk'.

1. Collectieve belangenbehartiging

Het zichtbaar maken van het maatschappelijk belang van vrijwilligerswerk is een van de belangrijkste opdrachten van NOV. Namens en met de leden worden standpunten geformuleerd over actuele thema's, wordt gereageerd op politieke ontwikkelingen en wordt bijgedragen aan beleidsontwikkeling van overheden en maatschappelijke organisaties.

De belangenbehartiging kent verschillende speelvelden op landelijk en gemeentelijk cq. regionaal niveau. Voor (de effecten van) wet- en regelgeving ligt het accent op de beleidsmakers en beslissers op landelijk niveau. Dit ondanks het feit dat de rijksoverheid haar beleidsbemoediging met vrijwilligerswerk via de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) verregaand gedecentraliseerd heeft naar (samenwerkende) gemeenten.

Op dit landelijk niveau heeft NOV in 2011 veel aandacht besteed aan haar lobby richting politiek Den Haag, deelname aan departementale bijeenkomsten en commissies, interviews en het schrijven van artikelen. Ook heeft NOV een aantal keren overlegd met ambtenaren van verschillende ministeries en Tweede Kamerleden en hun beleidsmedewerkers over de volgende onderwerpen:

- Problematiek vrijwilligersvergoeding en giftenaftrek
In februari verscheen een brief van staatssecretaris Weekers. Hierin werden voor het eerst duidelijke voorwaarden geformuleerd waaronder de vrijwilliger die zijn vrijwilligersvergoeding afstaat aan de ANBI waarvoor hij werkzaam is, deze schenking als giftenaftrek op de Inkomstenbelasting mag opvoeren. Aan deze duidelijkheid was grote behoefte, omdat de Belastingdienst in een aantal gevallen de als giftenaftrek opgevoerde bedragen over de jaren 2008, 2009 en 2010 terugvorderde. Ten onrechte, naar nu bleek. De Tweede Kamer heeft met het aannemen van de motie Omtzigt en Schouten (eind juni) de staatssecretaris verzocht deze terugvordering met onmiddellijke ingang stop te zetten. Het hele jaar door kwamen echter vanuit verschillende belastingregio's klachten binnen over inspecteurs die aan de motie een andere uitleg gaven en de terugvorderingen doorzetten. Deze problematiek houdt ook in 2011 onze aandacht.
- Geefwet
In de aanloop naar Prinsjesdag heeft NOV samen met NOC*NSF en Kunstfactor een inhoudelijke inbreng aan het kabinet gegeven voor de Geefwet. Met deze wet beoogt het kabinet de rijksbezuinigingen in de culturele sector te compenseren door met fiscale maatregelen het geefgedrag van burgers en bedrijven te stimuleren. Een intensief lobbytraject is hierop gevolgd.
- Beleidsbrief VWS
In januari zegde staatssecretaris Veldhuijzen van Zanten in een brief aan de Tweede Kamer toe voor de zomer in een beleidsbrief Vrijwilligerswerk haar beleidsvoornemens kenbaar te maken. Ook hierin heeft NOV op verschillende wijzen inhoudelijke inbreng gegeven; schriftelijk en mondeling in een diner-pensant. Na de zomer is het beleidsproces tot stilstand gekomen: het ministerie lijkt het roer om te hebben gegooid, maar de nieuwe koers is gedurende het verslagjaar niet duidelijk geworden.
- Verklaring Omtrent Gedrag (VOG)
De al jaren gevoerde lobby voor het gratis verstrekken van een VOG aan

vrijwilligers, leverde eind 2011 resultaat op. Voor vrijwilligers die met en voor kinderen werken, is met ingang van 2012 de VOG gratis. In het kader van het project In Veilige Handen worden hiervoor in overleg met het ministerie van Veiligheid en Justitie de voorwaarden en criteria ontwikkeld.

Belangenbehartiging vindt ook plaats in stuurgroepen, klankbord- en begeleidingsgroepen.

In 2011 waren dat:

- Project In Veilige Handen, van het ministerie van Justitie;
- Stuurgroep Europees Jaar voor het Vrijwilligerswerk 2011, van het ministerie van VWS;
- Projectgroep Slim Geregeld, Goed Verzonden van het ministerie van Economische Zaken voor het maken van een digitale aanvraag voor een evenementenvergunning.
- Verschillende werkgroepen van VNO-NCW voor het ontwikkelen van eenduidige tarieven van auteursrechten voor beeld, geluid, naburige rechten en kopiëren.
- Klankbordgroep Monitoring Makelaar Maatschappelijke Stage, door Regioplan in opdracht van Ministeries OCW en VWS;
- Begeleidingsgroep project Goed voor Elkaar (basisfuncties) van Ministerie VWS;
- Stuurgroep Stimuleringsprogramma Maatschappelijk Betrokken Ondernemen (MBO);
- Landelijke Stuurgroep Maatschappelijke Beursvloer;
- Programmaraad Buurtalliantie Aedes.

2. Interne binding en netwerken

In 2011 waren binnen de vereniging vier netwerken van lidorganisaties actief. Deze kwamen gemiddeld zo'n vier keer per jaar bijeen. Deze netwerken bieden de aangesloten organisaties een platform voor uitwisseling van kennis en ervaring en om inspiratie op te doen. Deze netwerken functioneren steeds beter. In toenemende mate deelt men ontwikkelde kennis, ervaringen en instrumenten met elkaar en weet men elkaar te vinden voor voorbeelden van probleemaanpak en nieuwe initiatieven.

Netwerkontwikkeling is van groot belang voor de groei van de vereniging, voor de betrokkenheid van de lidorganisaties en voor de kracht van de belangenbehartiging. Via regelmatig terugkerende themabijeenkomsten stimuleert NOV de netwerkontwikkeling. Aan elk netwerk is een portefeuillehouder vanuit het bestuur verbonden; als voorzitter of als gewoon lid. De netwerken functioneren als onderdeel van Vereniging NOV; de inhoudelijke voorbereiding evenals de secretariële ondersteuning zijn ook in 2011 door MOVISIE verzorgd.

Netwerk vrijwilligerscentrales

Onder de naam NOVi (Netwerk van Organisaties Vrijwillige Inzet) functioneert een representatief en lokaal geworteld landelijk netwerk van vrijwilligerscentrales en steunpunten. Het netwerk heeft tot doel een gezamenlijke visie op vrijwilligerswerk te ontwikkelen, kennis uit te wisselen, actuele maatschappelijke thema's te behandelen en de profilering van de steunpunten vrijwillige inzet te versterken. De deelnemers aan NOVi zijn vertegenwoordigers van al actieve provinciale of regionale netwerken, die de inhoudelijke resultaten van de netwerkbijeenkomsten verspreiden op lokaal en regionaal niveau. In 2011 is NOVi drie keer bijeen geweest. De belangrijkste onderwerpen die aan de orde zijn geweest zijn: de presentatie van een branche registratiesysteem; Goed Geregeld en werving nieuwe adviseurs; onderzoek naar gevolgen van gemeentelijke bezuinigingen; presentatie van de MOOI-methodiek; het organiseren van lokale activiteiten in het EJ2011 en voor NL Doet van het Oranjefonds.

Ook de discussie over de grenzen aan het vrijwilligerswerk is regelmatig gevoerd. Deze grenzen dreigen in het gedrang te komen door de bezuinigingsmaatregelen: daardoor worden vrijwilligers geworven om de taak van betaalde krachten over te nemen. Ook het geleide vrijwilligerswerk: 'verplicht' vrijwilligerswerk voor uitkeringsgerechtigden of als onderdeel van re-integratietrajecten levert vaak pittige dilemma's op voor de lokale vrijwilligersorganisaties en -centrales.

In februari is bij het ministerie van VWS een projectaanvraag ingediend in het kader van deskundigheidsbevordering. In dit project, met de titel 'Regionale bijeenkomsten Leren van Elkaar' werkt NOVi samen met het Verwey-Jonker Instituut. Het project beoogt de landelijke uitrol van de digitale 'Leren van Elkaar'-methodiek. Een methodiek voor lokale vrijwilligersorganisaties in de zorg, welzijn en sport om samen te werken bij het werven en behouden van vrijwilligers. In zeven regio's organiseren verschillende vrijwilligerscentrales steeds drie bijeenkomsten voor vrijwilligersorganisaties. Na de toekenning van de subsidie is het project op 31 mei gestart met een landelijke instructiedag voor alle betrokken centrales. Helaas zijn zij er niet allemaal in geslaagd om de bijeenkomsten in het najaar te programmeren. De looptijd van het project is met toestemming van VWS verlengd tot 1 mei 2012.

De jaarlijkse conferentie voor vrijwilligerscentrales is in 2011 geïntegreerd in het grote NOV-congres. Dit congres vormde de start van de Europese congresweek in het kader van EJV 2011, die liep van 20 tot en met 27 oktober. Vertegenwoordigers van het NOVi-netwerk namen deel aan de werkgroep die het congres inhoudelijk heeft voorbereid. Verschillende centrales hebben tijdens het congres workshops geleid en presentaties gegeven.

Voor verspreiding van informatie over landelijke, regionale en lokale beleidsontwikkelingen; goede voorbeelden; achtergrondinformatie en nieuwe materialen, methoden en publicaties verscheen in 2011 vijf keer de digitale nieuwsbrief Centrales Centraal, waaronder een special over het EJV congres.

Landelijk overleg vrijwilligers in de zorg

Het netwerk LOVZ biedt een platform voor organisaties die werken voor en/of met vrijwilligers in de zorg. Zij kunnen er inhoudelijke kennis en ervaring uitwisselen, inspiratie opdoen en samenwerkingsverbanden stimuleren op deelterreinen binnen de vrijwillige zorg. Het netwerk bestaat uit 13 organisaties te weten: Agora, Landelijke Unie van Vrijwilligers, Kerk in Actie PKN, Landelijke Vereniging Humanitas, Landelijk Steunpunt Vrijwillige Thuishulp, Mezzo, Nationale Vereniging De Zonnebloem, Stichting Johanniter Hulpverlening, Stichting Present Nederland, Nederlandse Patiënten Vereniging, Nederlandse Rode Kruis, Vrijwilligers Palliatieve Terminale Zorg Nederland en (nieuw) Stichting Present.

Onder voorzitterschap van de heer Tom de Graaff (LUVV) kwam het LOVZ in 2011 zes maal bijeen en behandelde de volgende onderwerpen: Actieplan Ouderen in Veilige Handen en de ontwikkeling van de Toolkit ter preventie van Ouderenmishandeling door het Verwey-Jonker Instituut; Transactioneel Vrijwilligerswerk; Maatschappelijk betrokken Ondernemen; Effecten gemeentelijke bezuinigingen (onderzoek NOV); registratie en identificatie vrijwilligers; oriënterende bespreking met adviesbureau DSP over het convenant informele zorg VWS.

Kernthema in 2011 was het project 'Stimuleren samenwerking vrijwilligersorganisaties op lokaal niveau'. Voor de inhoudelijke ontwikkeling van het project is samengewerkt met de landelijke koepel van CMO's. Bij een eerste ambtelijke sondering bij VWS bleek het project kansrijk te zijn om voor subsidie in aanmerking te komen. Helaas is het ministerie van VWS

er niet in geslaagd om in 2011 haar vrijwilligersbeleid te formuleren, zodat ook geen subsidies konden worden toegekend.

Externen, zoals Coalitie Erbij, en leden van het netwerk zelf verzorgden presentaties over actuele ontwikkelingen. Naast uitwisseling van informatie en kennis is ook bredere verspreiding van deze informatie een doelstelling. Daarom heeft het LOVZ-netwerk een eigen plek op de NOV-website.

Op 14 april 2011 organiseerde NOV met Vilans en MOVISIE in opdracht van VWS het debat Vrijwilligerswerk in de Zorg. Deelnemers waren vertegenwoordigers uit zorgorganisaties, landelijke koepels en afdelingen van vrijwilligersorganisaties in de zorg, brancheorganisaties, beroepsverenigingen, vakbonden, cliënten- en mantelzorgorganisaties, patiëntenorganisaties, zorgverzekeraars, politiek en onderzoeks- en ondersteuningsinstituten. Via een LinkedIn-groep zijn de belangrijkste discussiepunten verzameld en samengebracht tot vier centrale thema's: coördinatie en begeleiding van vrijwilligers, vinden en binden van diverse groepen vrijwilligers, grenzen aan vrijwilligerswerk en samenwerking tussen vrijwilligers en beroepskrachten. Over de resultaten van het debat is een gelijknamige publicatie verschenen.

Netwerk Jeugd

Het netwerk Jeugd heeft zich in 2011 geheel gericht op de uitvoering van het project In Veilige Handen en op de voorbereiding van de vervolgpunten Registratie 'zwarte' lijst, tuchtrecht en de ontwikkeling van de digitale aanvraag van de VOG. Door binnen deze projecten zoveel mogelijk gelijklopende maatregelen te formuleren (omgangsregels, gedragscode, definitie, meldprotocol, invoering Verklaring Omtrent Gedrag, verenigingstuchtrecht, registratielijst) wordt gewerkt aan preventie van seksueel misbruik binnen verenigingen en clubs die met jongeren en kinderen werken. NOV is de opdrachtgever en MOVISIE de uitvoerder. Andere partners zijn Scouting Nederland en NOC*NSF. Het Ministerie van Justitie is de belangrijkste financier van het geheel. Op de website van NOV is een heel thema gewijd aan dit project: www.inveiligehandeneden.nl. De voortdurende lobby voor de gratis Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) voor vrijwilligers leverde bij de begrotingsbehandeling van Justitie een verrassend resultaat op. Staatssecretaris Teeven zegde toe dat vrijwilligers die met jeugd werken per 1 januari 2012 voor een gratis VOG in aanmerking komen. Een maatregel waarvoor de voorwaarden en criteria nog nader moeten worden uitgewerkt, omdat de capaciteit van het digitale systeem een gefaseerde invoering nodig maakt.

Netwerk wet- en regelgeving

Vrijwilligers(organisaties) hebben te maken met verschillende wetten en regelingen; afhankelijk van de activiteiten en het al dan niet bezitten van een eigen accommodatie. In dit netwerk worden knellende wetten en regels besproken, ontwikkelingen gevolgd en nieuwe wetsvoorstellen becommentarieerd. Het netwerk kent een wisselende samenstelling, afhankelijk van het onderwerp.

De kern van dit netwerk wordt gevormd door deskundigen van NOC*NSF, Scouting Nederland, de Samenwerkende Federaties van Dorpshuizen in Nederland, Plattelands Jongeren Services PJS, Landelijk Dienstencentrum PKN, KNVB, MOVISIE, de Landelijke Kamer van studentenverenigingen LKvV en Kunstfactor. In 2011 is het netwerk drie keer bijeengekomen en is er veel mailverkeer geweest, vooral over de gezamenlijke inbreng voor de nieuwe Geefwet, de digitale aanvraag van de VOG en de gratis VOG. Regelmatig terugkerende agendapunten waren: de auteursrechten, de digitale evenementenassistent en de problematiek van de giftenaftrek vrijwilligersvergoedingen 2008 en 2009.

Het hele jaar is er met de collectieve beheerorganisaties (CBO) VOICE, Buma/Stemra, Sena,

Videma en reprorecht onderhandeld over een inzichtelijker tarievenstructuur en eensluitende grondslagen en voorwaarden voor de auteursrechten. In werkgroepen op landelijk niveau, georganiseerd door VNO/NCW, is onderhandeld over rechten over levende muziek, muziek op de werkvloer, reprorecht en beeldrecht. Het langdurige proces heeft echter geen bevredigende transparante tarievenstructuur opgeleverd: elke sector moet door hard te onderhandelen de beste korting voor een collectief contract zien te krijgen.

De 'evenementenassistent' is een digitaal instrument voor gemeenten waarmee het eenvoudiger wordt om een evenementenvergunning aan te vragen, ook voor bovenlokale evenementen als wielerrondes etc. Aan de pilotfase, die liep van oktober tot en met december, hebben 41 gemeenten meegewerkt. De verdere uitrol vindt in 2012 plaats.

Over de problematiek van de giftenaftrek van vrijwilligersvergoedingen heeft een delegatie van het netwerk intensief samengewerkt met ambtenaren van het ministerie van Financiën, met name het ANBI-team en de Belastingdienst. Tevens heeft een gesprek plaatsgevonden met staatssecretaris Weekers over de voorwaarden voor giftenaftrek na terugschenken van vrijwilligersvergoedingen aan ANBI-organisaties.

Ook het kunstmatige onderscheid tussen ANBI en SBBI was onderwerp van overleg. Dit vormde een belangrijke rode draad in de inbreng van NOV, NOC*NSF en Kunstfactor voor de nieuwe Geefwet. De Tweede Kamer heeft met een amendement de situatie voor SBBI's enigszins verbeterd: zij krijgen de mogelijkheid om een steunstichting op te richten voor nader te bepalen doeleinden. Een dergelijke steunstichting krijgt dan ANBI-status. Ook wordt een vervanging gezocht voor de notariële acte die nu wettelijk is voorgeschreven voor periodieke giften aan SBBI's. Een uitvoeringsregeling voor de Geefwet is pas in 2012 te verwachten.

Netwerken waarvan vereniging NOV zelf deel uitmaakt:

Alliantie met de sportsector

De strategische alliantie met NOC*NSF heeft tot doel het vrijwilligerswerk in de sportsector en binnen de aangesloten sportbonden in stand te houden en te versterken. In de Alliantie staan de thema's benoemd waarop NOC*NSF en Vereniging NOV samenwerken in belangenbehartiging, beleidsbeïnvloeding en voorlichting over wet- en regelgeving. In het verslagjaar waren dat vooral de digitale evenementenvergunning, de successiewet en het auteursrecht.

Internationale contacten

NOV is lid van Centre Europeen du Volontariat (CEV): een internationaal netwerk dat vooral gericht is op de ondersteuning van vrijwilligerswerk. De leden zijn belangenbehartigende ondersteuningsorganisaties en kenniscentra uit alle EU-landen. NOV neemt deel aan de halfjaarlijkse ledenvergaderingen en conferenties die door CEV worden georganiseerd. In 2011 waren deze bijeenkomsten voornamelijk gewijd aan het EU Jaar van het Vrijwilligerswerk 2011 en aan innovatieve ontwikkelingen in het vrijwilligerswerk.

NOV partner in Buurtalliantie

Sinds 2009 is NOV als steunpartner aangesloten bij de Buurtalliantie van Aedes. De Buurtalliantie is een landelijk platform voor innovatief maatschappelijk ondernemen en is een initiatief van Aedes. De kerngroep van de Buurtalliantie bestaat uit Aedes, de MO-groep branche Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening, de HBO-raad, het Verwey-Jonker Instituut en VGN. Onder de overige partners bevinden zich Federatie Opvang, NISB, Vilans, MEE Nederland, Kunstenaars en Co, Humanitas en de Foundations van Johan Cruijff en Richard Krajicek. NOV heeft zitting in de programmaraad en neemt deel en draagt

inhoudelijk bij aan de jaarlijkse, landelijke manifestatie. Ze nodigt aangesloten organisaties uit mee te doen aan de gemeentelijke dialoogbijeenkomsten en regiomanifestaties die in verschillende steden in het land worden georganiseerd.

NOV partner in Coalitie Erbij

Met ingang van 2011 is NOV partner in Coalitie Erbij. Lidorganisaties van NOV zijn actief betrokken bij activiteiten die in het kader van de Week van de Eenzaamheid jaarlijks in september door de Coalitie wordt georganiseerd.

Platform Informele Zorg

Actiz en Mezzo hebben het platform Informele Zorg opgericht, dat als een structureel netwerk vier keer per jaar actuele vraagstukken en thema's agendeert. Onderwerp is vrijwilligerswerk en mantelzorg in relatie tot professionele zorgaanbieders, zowel intramuraal als extramuraal. Andere deelnemers aan het platform zijn Vilans, VNG en zorgverzekeraars.

3. Kwaliteit en professionalisering

Kwaliteit is een onderscheidende factor voor vrijwilligersorganisaties, vooral doordat ze op zowel landelijk als lokaal niveau steeds vaker geconfronteerd worden met tenders en aanbestedingen. Maar ook omdat ze steeds adequater moeten inspelen op de behoeften van de vrijwilliger en op de voorwaarden van de financier. Vrijwilligersorganisaties beconcurreren elkaar in toenemende mate op kwaliteit, doelmatigheid en imago. Organisaties die niet meekomen in de professionaliseringsslag, hebben steeds meer moeite om voldoende vrijwilligers te vinden of om de gevraagde dienstverlening te leveren. NOV reikt twee kwaliteitsonderscheidingen uit:

- het Keurmerk Steunpunt Vrijwillige Inzet
- de kwaliteitsonderscheiding Goed Geregeld!

Deze zijn van ondersteunend belang voor de hele sector.

Keurmerk Steunpunt Vrijwillige Inzet

Sinds 1999 kent NOV het Keurmerk Steunpunt Vrijwillige Inzet toe. Dit dient om de kwaliteit van de externe dienstverlening en van de interne organisatie van steunpunten en centrales te verbeteren, te waarborgen en te stimuleren. Het Keurmerk biedt steunpunten de mogelijkheid om hun eigen kwaliteit duidelijk in beeld te krijgen en dat is zowel van intern als extern belang. Het in 2010 geactualiseerde Keurmerk Vrijwilligerscentrales bestaat uit een digitale zelftest met gebruiksvriendelijke vragenlijsten. Bovendien sluiten de beschrijving van taken en activiteiten direct aan bij de basisfuncties voor de ondersteuning van het vrijwilligerswerk op lokaal niveau. Met de ontwikkelde zelftest op de NOV-website zien steunpunten snel en eenvoudig of zij het beste het een-, twee- of driesterren keurmerk kunnen aanvragen. De opzet doet recht aan de verschillen in omvang van de centrales. De aanvragen worden jaarlijks in twee rondes in behandeling genomen. De toetsing en de (her)keuring van de aanvragen en de voorstellen voor toekenning worden in opdracht van NOV door MOVISIE-adviseurs uitgevoerd en door een externe commissie getoetst. In 2011 hebben twaalf steunpunten vrijwillige inzet het Keurmerk behaald.

Kwaliteitsonderscheiding Goed Geregeld!

Goed Geregeld! Is de naam van het kwaliteitsinstrument 'Zelfevaluatie vrijwillige inzet'. Dit instrument staat vrijwilligersorganisaties al sinds 2005 ter beschikking via de website van NOV. Organisaties krijgen hiermee in beeld hoe succesvol zij met vrijwilligers werken, hoe aantrekkelijk zij voor vrijwilligers zijn en wat er aan eventuele kwaliteitsverbetering nodig

is. De aan de zelfevaluatie gekoppelde kwaliteitsonderscheiding van Vereniging NOV draagt bij aan de externe erkenning en promotie van de organisatie en de interne waardering en trots.

In 2011 behaalden 25 organisaties de onderscheiding voor de eerste maal, zes organisaties verkregen de onderscheiding na een herbeoordeling voor de tweede maal en voor de tien nieuwe adviseurs zijn drie bijeenkomsten georganiseerd. In totaal voeren 77 organisaties nu de kwaliteitsonderscheiding Goed Geregeld!

Helaas moest eind augustus de beoordeling van nieuwe aanvragen worden stopgezet, omdat het landelijk budget volledig was verbruikt. Enkele organisaties, bijvoorbeeld Ronald McDonaldhuizen, hebben de beoordeling alsnog tegen kostprijsbetaling laten plaatsvinden. In overleg met het adviseursnetwerk heeft het NOV-bestuur besloten een nieuw financieringsmodel te ontwikkelen, waardoor in 2012 meer ruimte voor de groeiende belangstelling ontstaat. Het landelijk budget wordt dan uitsluitend ingezet voor het op peil houden van het kwaliteitsinstrument en voor de training, ondersteuning en uitbreiding van het landelijke netwerk van Goed Geregeld!-adviseurs.

4. Versterken van lokale infrastructuur

De ambities van de rijksoverheid ten aanzien van het vrijwilligerswerk en de ondersteuningsstructuur van het lokale vrijwilligerswerk zijn met de komst van de regering Rutte in stilstand water terech gekomen. De uitvoering van het project Goed voor Elkaar is bevroren. Dit project diende om, in opdracht van VWS, de gemeentelijke implementatie van de basisfuncties voor de ondersteuning van het lokale vrijwilligerswerk te volgen. Het gaat hierbij om de basisfuncties die belangrijk worden geacht voor de uitvoering van het Wmo prestatieveld 4 door gemeenten. Aan de in 2010 door MOVISIE uitgevoerde nulmeting wordt geen vervolg gegeven. De begeleidingscommissie waarvan NOV en VNG deel uitmaken is daarom niet meer bijeen geweest. Aangezien er in 2011 geen beleidsdocument van VWS is verschenen, blijft onduidelijk wat de visie van de regering op de vrijwilligerssector is.

5. Vrijwilligerswerk en de overheid

Het is de taak van NOV als brancheorganisatie om in contacten met politici en beleidsmakers niet alleen het maatschappelijk belang van vrijwilligerswerk zichtbaar te maken, maar ook het afbreukrisico door overvragen en de imagoschade door het 'onvrijwillige' vrijwilligerswerk, dat uit verschillende beleidsvoornemens voortkomt, onder de aandacht te brengen. In het regeerakkoord van de in oktober 2010 aangetreden regering Rutte-Verhagen waren weinig aanknopingspunten voor vrijwilligerswerk te vinden. Begin januari 2011 heeft de nieuwe staatssecretaris Marlies Veldhuijzen van Zanten schriftelijk aan de Tweede Kamer toegezegd voor de zomer te komen met een beleidsbrief voor vrijwilligerswerk en na de zomer een voor mantelzorg. Beide brieven zijn in het verslagjaar niet verschenen.

Convenant Ruimte voor Geven

Het kabinet heeft met de Samenwerkende Branches Filantropie (SBF) het convenant 'Ruimte voor Geven' gesloten. Hierin staan afspraken die de samenwerking tussen de sector filantropie en de overheid effectiever kunnen maken. Zo is er in het convenant aandacht voor de beste manier om de sector te betrekken bij nieuwe wet- en regelgeving en wordt

het belang van transparantie en verantwoording onderstreept. Filantropie is het verzamelbegrip voor het vrijwillig geven van geld, goederen of inzet door particulieren, bedrijven en fondsen voor het goede doel.

Toen NOV zich in april wilde aansluiten bij dit convenant, bleek de inzet van tijd en kennis (vrijwilligerswerk) geen substantieel onderdeel van de afspraken te zijn. Partijen achtten het proces echter in een te ver gevorderd stadium om nog nieuwe elementen toe te voegen. In het kabinet is afgesproken dat de staatssecretaris van VWS namens de regering een aanvullend convenant - gericht op het brede vrijwilligerswerk - zou opstellen. VWS en NOV hebben als partners het voorwerk verricht. Na de zomer bleek het ministerie echter een koerswijziging te hebben ingezet: een convenant Informele Zorg was nu het doel.

Voor NOV reden om het manifest Cement voor een sterk Gebouw aan het kabinet aan te bieden. In dit manifest nodigt Vereniging NOV de regering uit afspraken te maken ter versterking van de vrijwillige en belangeloze inzet van burgers. Afspraken waarbij ook gemeenten, bedrijfsleven en maatschappelijke partners betrokken worden om samen te werken aan een vitale en duurzame civil society. Met veel persaandacht is het manifest op het NOV congres op 20 oktober gepresenteerd. Met SBF zijn bestuurlijk goede contacten gelegd. Met hen brengt NOV de onderscheiden aspecten van filantropie goed met elkaar in samenhang. De afzonderlijke departementen ontwikkelen nu een eigen filantropiebeleid.

6. Imagoversterking

Een belangrijke taak voor de gehele branche is de promotie en het versterken van het imago van vrijwilligerswerk in al haar verschijningen. Het jaar 2011 leende zich daar uitstekend voor. Met de viering van het Europees Jaar voor het vrijwilligers (EJV 2011) zijn veel landelijke en lokale evenementen georganiseerd, die het belang en het imago van vrijwilligerswerk positief onderstrepen.

NOV was lid van de landelijke stuurgroep waarin samen met VNG, NOC*NSF en VWS leiding werd gegeven aan de projectorganisatie van EJV 2011 die door MOVISIE werd uitgevoerd. Door de lidorganisaties, vrijwilligerscentrales en gemeenten is op grote schaal gehoor gegeven aan de oproep om in 2011 het vrijwilligerswerk extra in het zonnetje te zetten. De landelijke activiteitenkalender getuigde van ontelbaar vele lokale initiatieven waarmee de waardering voor en erkenning van vrijwilligers tot uitdrukking werd gebracht. Landelijk sprongen de Week van het Applaus, de Europese Week (20-27 oktober) vol internationale congressen en conferenties en de uitreiking van de landelijke Meer dan Handen Awards op 7 december in het oog.

Voor NOV was het eigen congres op 20 oktober het belangrijkste evenement in het kader van EJV 2011. Onder de titel 'Samen sterk voor vrijwilligerswerk' is een ambitieus programma samengesteld van debatten, workshops en presentaties die allemaal gericht waren op twee belangrijke functies in het vrijwilligerswerk: de coördinator en de bestuurder. Beide functies zijn cruciaal voor de kwaliteit en continuïteit van vrijwilligerswerk en organisaties, beide staan ze door verschillende ontwikkelingen sterk onder druk. Samen met een groep van twintig lidorganisaties en centrales is het congresprogramma inhoudelijk voorbereid en voor het overgrote deel ook uitgevoerd. Het resultaat was een geslaagde congresdag, waarop ruim 350 personen deelnamen aan vier grote debatten en 30 deelsessies. KPMG stelde het zeer fraaie en comfortabele hoofdkantoor in Amstelveen als congreslocatie aan NOV beschikbaar.

In vervolg op de positioneringsdiscussie die in 2010 is gestart onder leiding van Ineke van der Ouderaa en Tibor van Bekkum, adviseurs positionering, merkstrategie en corporate identiteitsontwikkeling, is door het bestuur besloten de vereniging prominenter te positioneren als vaandeldrager voor de civil society. Om hieraan invulling te geven is samenwerking gezocht met De Cultuurfabriek om landelijk de discussie over civil society vanuit vrijwilligerswerk aan te zwengelen. De Cultuurfabriek heeft hiervoor een programma ontwikkeld dat is gericht op zowel het landelijk als gemeentelijk niveau. Op 31 mei was er een landelijke discussieavond, met een Tafel van 50, in Pakhuis De Zwijger in Amsterdam. De landelijke uitrol met lokale Tafels van 50 of 100 is even uitgesteld, omdat de verzelfstandiging van het NOV-bureau teveel bestuurlijke aandacht en inzet vergde. In 2012 kunnen de volgende onderdelen van het programma weer worden opgepakt.

Stichting Bijzondere Leerstoel Vrijwillige Inzet, Civil Society en Ondernemingen

Het verslagjaar 2011 was tevens het laatste jaar voor de Bijzondere Leerstoel. Het stichtingsbestuur bestaande uit vertegenwoordigers van Het Rode Kruis, Humanitas, NOC*NSF en Vereniging NOV en de hoofdfinancier, het Oranjefonds, hebben het curatorium van de Erasmus Universiteit in Rotterdam verzocht de bijzondere Leerstoel na acht jaar om te zetten in een reguliere. Toen hierop geen positieve reactie kwam, is besloten de leerstoel met ingang van 2012 op te heffen. Bijzonder hoogleraar Lucas Meijs bekleedt inmiddels een nieuwe bijzondere leerstoel gewijd aan Strategic Philantropy. Vanuit deze leerstoel kan de heer Meijs zijn ambassadeurschap voor de vrijwilligerssector blijven uitoefenen. In 2012 wordt de stichting ontbonden.

Communicatie

Goede communicatie is noodzakelijk voor de uitvoering van alle facetten van het jaarplan 2011. De afdeling Communicatie van MOVISIE heeft daarvoor de nodige ondersteuning geboden. Onder meer door het verzorgen en verspreiden van publicaties en persberichten, vernieuwing en onderhoud van de website en het verzorgen van nieuwsbrieven voor de centrales. Rondom evenementen, conferenties, speeches en standpunten is een actief persbeleid gevoerd. In 2011 is voor het eerst een digitale nieuwsbrief voor landelijke organisaties uitgebracht. Door de leden is dit ontvangen als een welkome aanvulling op de nieuwsbrief Centrales Centraal, die al enige jaren voor vrijwilligerscentrales bestaat. De NOV-nieuwsbrief voor landelijke organisaties is inmiddels vijf keer verschenen.

Overige promotie en presentaties

Namens de Vereniging NOV is in 2011 door bestuursleden deelgenomen of meegewerkt aan de volgende bijeenkomsten, conferenties en evenementen:

- Startmanifestatie EJV 2011 in Den Haag
- Congres Vrijwilligers in Veiligheid te Rotterdam
- Alle conferentie en congressen in de EU week van het EJV 2011 te Amsterdam
- Jurylid Juichwilg van Landschapsbeheer Nederland
- Jurylid Meer dan handen Awards EJV 2011
- Jurylid uitreiking slotmanifestatie project 1001 Kracht
- Presentatie resultaten Goede Doelenorganisaties van CBF
- Debat Vrijwilligers in de Zorg, mede-organisator met Vilans en Movisie
- Congres Arbeidsmarkt 2020 van Ministerie van SoZaWe
- Conferentie "Versterking vrijwilligerswerk, een regiovergelijking" Vlaams-Europees Verbindingsagentschap te Brussel
- Civil Society congres van Verenigde Fondswervende Instellingen te Amsterdam
- Achmea Conventie van Achlum, 200-jarig bestaan Achmea
- Themalunch Civil Society Nederlandse Ambassade te Londen
- Deelname Mas Sensation 2011, uitreiking maatschappelijke stage Awards

- CEV conferentie Communicatie Europees Jaar Vrijwilligerswerk te Tallinn
- Internationale conferentie EYV van Italiaans Ministerie van Landbouw in Venetië
- Onderzoekbijeenkomst Vrijwilligerswerk van Erasmus Universiteit Rotterdam
- Nationale Mantelzorglezing van Mezzo en Expertisecentrum Mantelzorg
- Jaarcongres Brandweervrijwilligers te Den Bosch
- Expertmeeting Zorg aan kwetsbare ouderen van Inspectie Volksgezondheid
- NL Doet lezing van Oranjefonds
- Verkiezing Beste Maatschappelijke Stage leerling ANWB te Haarlem
- Frysk Vrijwilligersdebat te Gorredijk
- Conferentie Landelijke week tegen Eenzaamheid van Coalitie Erbij
- Afsluiting van EJV 2011 en uitreiking Meer dan Handen Awards te Amsterdam

7. Verzelfstandiging Vereniging NOV

Het hele verslagjaar 2011 stond in het teken van de voorbereidingen voor de verzelfstandiging van vereniging NOV per 1 januari 2012. Met het ministerie van VWS en met MOVISIE is diverse malen overlegd over de wijze waarop de verzelfstandiging gerealiseerd zou kunnen worden. Een intensief onderhandelingstraject heeft tot een gezamenlijk voorstel voor een gefaseerde ontvlechting geleid. Een van de gevoeligheden was de overdracht van een deel van de VWS-instellingssubsidie van MOVISIE aan NOV. Medio december gaf VWS groen licht voor het voorstel om met ingang van 1 januari 2012 in drie fasen het ondersteuningsbudget van MOVISIE over te hevelen naar Vereniging NOV. Het doel was bereikt.

In praktisch opzicht was er het lopende het jaar al het nodige voorwerk voor de verzelfstandiging gedaan. In februari heeft het bestuur een adviseur van de Sesamacademie aangesteld als kwartiermaker voor het nog op te richten verenigingsbureau. Deze kwartiermaker heeft alle voorbereidende werkzaamheden op juridisch, personeel, financieel, ict en facilitair gebied in kaart gebracht. Tevens heeft hij zich georiënteerd op huisvestingsmogelijkheden voor het nieuwe NOV-bureau. Bij een viertal organisaties is offerte gevraagd om het kleine verenigingsbureau onderdak en facilitaire ondersteuning te bieden. Uiteindelijk is geen van de offertes aanvaard, omdat in november is gekozen voor het huren van kantoorruimte aan de Maliebaan in Utrecht. Een kantoorlocatie waarin een twintigtal kleine maatschappelijke organisaties gehuisvest zijn, waaronder Coalitie Erbij en de MO-groep. Op het groen-licht moment van VWS kon de uitvoering van het klaarliggende draaiboek meteen ter hand worden genomen. Het NOV-bureau is per 1 januari 2012 van start gegaan.

8. Verenigingszaken

Van wezenlijk belang voor NOV als belangenorganisatie is de representativiteit: een grote, breed samengestelde achterban namens wie het bestuur als woordvoerder kan optreden. Naast het permanente streven om het ledenaantal uit te breiden, heeft de vereniging in 2011 verder gewerkt aan versterking van de eigen netwerken en aan de intensivering van de samenwerking met aanpalende brancheorganisaties zoals MVO Nederland, het platform Vrijwilligers in Veiligheid, NOC*NSF en Kunstfactor. De contacten met de Kunstfactor, kennisinstituut voor de amateurkunst, zijn in 2011 uitgegroeid tot een regelmatige samenwerking op overlappende terreinen, zoals In Veilige Handen, de Geefwet en de harmonisatie van auteursrechten.

De vrijwilligersorganisaties in de publieke sector, zoals politie, brandweer en reddingsmaatschappijen hebben in 2011 hun overlegplatform een minder vrijblijvende status gegeven door de oprichting van de Alliantie Vrijwilligers in Veiligheid. NOV was betrokken bij de aanloop tot deze alliantie en bij de voorbereidingen van een groot congres dat op 20 maart in Rotterdam plaatsvond.

Vereniging NOV kent een gedifferentieerde vorm van lidmaatschap, aansluitend bij haar twee sectoren leden, te weten de vrijwilligerscentrales en -steunpunten en de vrijwilligersorganisaties. Daarbinnen worden nog drie verschillende contributiebijdragen onderscheiden, zodat grote organisaties meer bijdragen dan kleinere. Er wordt daarmee recht gedaan aan de bestaande verschillen in omvang en omzet.

In de loop van het verslagjaar hebben 9 organisaties en steunpunten zich als nieuw lid aangemeld. Ook waren er 10 organisaties en steunpunten die hun lidmaatschap opzegden per direct of met ingang van 2012. Het bestuur heeft zowel aan de nieuwe leden als aan de opzeggers persoonlijk aandacht besteed. De redenen voor opzegging zijn alle gemotiveerd. In de meeste gevallen waren inkrimping van de organisatie en/of het budget en fusie of opheffing aanleiding tot beëindiging van het lidmaatschap. Nieuwe leden worden zoveel mogelijk door de secretaris of een van de andere bestuursleden bezocht voor een kennismakingsgesprek. Per 31 december 2011 staat de teller 341, die gezamenlijk rond de 80% van de actieve vrijwilligers in Nederland vertegenwoordigen. Een actueel overzicht van de leden is te vinden op www.nov.nl

Bestuurszaken

Het bestuur vergaderde in 2011 zes keer. Naast de gebruikelijke jaarstukken als jaarverslag, financiële verantwoording, werkprogramma en begroting stonden bestuurlijke zaken zoals de verzelfstandiging, de onderhandelingen met VWS en MOVISIE, subsidieaanvragen VWS en Oranjefonds, een nieuw financieringsmodel voor Goed Geregeld en de opdracht Kwartiermaken aan Sesamacademie op de agenda. Omdat de voorbereidingen voor de verzelfstandiging, het kwartiermaken en de onderhandelingen over de ontvlechting met MOVISIE een intensieve bestuurlijke aandacht vergde, heeft het bestuur besloten om aan voorzitter, penningmeester en secretaris tezamen de status van dagelijks bestuur te verlenen. Hierdoor was het mogelijk in deze intensieve periode slagvaardig bestuurlijk te handelen.

Het bestuur was in 2011 als volgt samengesteld:

- De heer M. Ernsting (voorzitter, belangenbehartiging, lobby, representatie)
De heer M. van Westerlaak (penningmeester, portefeuille jeugd en In Veilige Handen)
- De heer M. Sini (vice- voorzitter en portefeuille diversiteit)
- Mevrouw J.E.M. Berman (bestuurssecretaris en netwerk wet- en regelgeving)
- Mevrouw Chr. Linzel-de Vries (portefeuille Zorg)
Mevrouw M. de Leeuw (portefeuille vrijwilligerscentrales)
- De heer W. de Vries (portefeuille vrijwilligerscentrales)

Algemene Ledenvergaderingen

De Algemene Ledenvergaderingen waren ook dit jaar weer een gelegenheid voor het bestuur om met de leden in debat te gaan. Op de ALV van 23 juni werden het inhoudelijke Jaarverslag 2010 en de jaarrekening 2010 vastgesteld. Tevens werd de heer Marco van Westerlaak (penningmeester) herbenoemd voor een nieuwe bestuurstermijn van drie jaar. De middag werd zoals gebruikelijk thematisch afgesloten. Dit keer met een presentatie door mevrouw Alice Leijten, voorzitter van Plattelandsjongeren.nl, over de betekenis van sociale

media voor vrijwilligersorganisaties. In een zeer levendige interactieve discussie werden de aanwezigen ingewijd in nieuwe ontwikkelingen als Twitter, Facebook, LinkedIn en 4Square en de wijze waarop vrijwilligersorganisaties deze kunnen inzetten voor verschillende doeleinden. Vanaf die dag is vereniging NOV ook actief op Twitter. Volg ons op VerenigingNOV.

De ALV van 16 december stond in het teken van het Strategische beleidsplan en het werkprogramma 2012 met de bijbehorende meerjarenbegroting. Tot het laatste moment waren er nog veel onzekere factoren, die de begroting 2012 konden beïnvloeden. Daarom is aan de leden een voorlopige begroting voorgelegd, met de toezegging dat de definitieve begroting 2012 alsmede een meerjarenperspectief in de ALV van juni 2012 worden vastgesteld.

Wegens het volmaken van haar derde termijn werd afscheid genomen van mevrouw Els Berman als bestuurssecretaris. Zij blijft aan NOV verbonden als directeur van het nieuwe verenigingsbureau. Er werden twee nieuwe bestuursleden benoemd, te weten mevrouw Alice Leijten en de heer Fedde Boersma.

Het discussiethema van deze ALV was de Beleidsbrief Informele Zorg van VWS en het gelijknamige convenant dat het ministerie met partijen als NOV, Mezzo, Actiz en VNG wenst af te sluiten. De nieuwe directeur van de Directie Maatschappelijke Ontwikkeling van VWS, mevrouw Elly van Kooten, kwam kennismaken met NOV. Zij ging met de aanwezigen in debat over beleidsvoornemens, die overigens nog steeds niet op papier waren verschenen. De toegezegde beleidsbrief werd vlak voor de kerstdagen door de staatssecretaris weer uitgesteld tot het voorjaar 2012.

9. Samenvattend

De belangrijkste voorgenomen activiteiten uit het Jaarplan 2011 zijn vrijwel allemaal uitgevoerd. Van de voorgenomen activiteiten die doorlopend van een belangenorganisatie verwacht kunnen worden, zijn uitgevoerd:

- Opbouw en onderhoud contacten met fractiewoordvoerders in de Tweede Kamer op de voor vrijwilligerswerk meest relevante beleidsterreinen.
- Onderhouden en intensiveren van contacten met verschillende departementen zoals Binnenlandse zaken, VWS, OCW, Sociale Zaken, WWI, Justitie en LNV.
- Onderhouden en intensiveren contacten met andere publieke en maatschappelijke (koepel)organisaties als VNG, NOC*NSF, Kunstfactor, MVO Nederland.
- Kritisch blijven volgen van wet- en regelgeving en deze beoordelen op gevolgen voor vrijwilligers(organisaties). Bijdragen aan voorstellen voor verbetering.
- Deelname aan debatten, conferenties, expertmeetings, werk- en stuurgroepen die door anderen worden georganiseerd of ingesteld.
- Intensiveren contacten lidorganisaties. Vergroten participatie lidorganisaties in beleidsvoorbereiding en lobby-activiteiten, zoals bij wet- en regelgeving.
- Werken aan verbreding draagvlak Vereniging door vinden en binden van leden, intensiveren samenwerking met sector amateurkunst en vrijwilligers in het publieke domein, zoals politie, brandweer, reddingmaatschappijen.
- Organiseren van themabijeenkomsten over actuele onderwerpen.
- Beoordelen aanvragen en uitreiken Keurmerk en kwaliteitsonderscheiding Goed Geregeld!

Van de voorgenomen nieuwe onderwerpen zijn uitgevoerd:

- Project VWS Regionale Bijeenkomsten Leren van Elkaar.
- Ontwikkelen strategisch beleid en werkprogramma NOV op weg naar 2020.
- Aanvraag instellingssubsidie VWS 2012-2020, gevolgd door voorstel gefaseerde overdracht instellingssubsidie MOVISIE naar NOV vanaf 2012.
- Subsidieaanvraag voor 3-jarige overbruggingsfinanciering NOV bij Oranjefonds.
- Landelijke start programma vrijwilligerswerk en civil society, Tafel van 50.
- Onderzoek naar effecten van gemeentelijke bezuinigingen voor vrijwilligers.
- Kwartiermaken verzelfstandiging NOV en voorbereiden start nieuw verenigingsbureau.
- Met partners (werkgevers- en werknemersorganisaties, bedrijven, MVO NL) gewerkt aan verdergaande introductie van vrijwilligerswerk in het bedrijfsleven.
- Deelname Stuurgroep Landelijk Programma Maatschappelijk Betrokken Ondernemen van MVO Nederland.
- Deelname Stuurgroep Maatschappelijke Beursvloer i.s.m. MVO Nederland, VNG, KPMG, MOVISIE.
- Deelname aan Toetsingscommissie Keurmerk vrijwillige inzet, toetsen beoordeling en toekennen van Keurmerk.
- Als partner in de projectgroep In Veilige Handen (voorkoming seksueel misbruik kinderen in het vrijwilligerswerk) meegewerkt aan verdere uitrol en implementatie van wettelijke maatregelen en preventiebeleid binnen vrijwilligersorganisaties (met diverse partijen en departementen).
- Deelname aan programmaraad Buurtalliantie Aedes en aan Coalitie Erbij.
- Inhoudelijke bijdragen geleverd aan beleidsbrief vrijwilligerswerk van VWS (niet verschenen).

Bijlage

LIJST VAN GEBRUIKTE AFKORTINGEN

ALV	Algemene Leden Vergadering
ANBI	Algemeen Nut Beogende Instelling
Arbo	Arbeidsomstandigheden
B&W	(college van) Burgemeester en Wethouders
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Cao	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CDA	Christen Democratisch Appel
CEV	Centre Europeen du Volontariat
CMO	Centrum voor Maatschappelijke Ontwikkeling
EJV2011	Europees Jaar Vrijwilligerswerk 2011
EVC	Erkennen van Verworven Competenties
FNV	Federatie Nederlandse Vakbeweging
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
IPO	Interprovinciaal overleg
LOVZ	Landelijk Overleg Vrijwilligers in de Zorg
MADD	Make A Difference Day
MaS	Maatschappelijke Stage
MBO	Maatschappelijk betrokken ondernemen
MKB	Midden en Kleinbedrijf
MO-groep	Maatschappelijk Ondernemersgroep
MVO NI	Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen Nederland
NJi	Nederlands Jeugdinstituut
NOV	Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk
NOVi	NOV Netwerk Ondersteuners Vrijwillige inzet
OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen
PKN	Protestantse Kerk in Nederland
SBF	Samenwerkende Brancheorganisaties Filantropie
SCP	Sociaal Cultureel Planbureau
SER	Sociaal Economische Raad
SBBI	Sociaal Belang Behartigende Instelling
SZW	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
VFI	Verenigde Fondswervende Instellingen
VGN	Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VWC	Vrijwilligerscentrale
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
ZonMw	Landelijke organisatie voor gezondheidsonderzoek en zorginnovatie